

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Charitativní a osvětová činnost muslimských institucí v Praze

Helena Trsková

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Blízkovýchodní studia

Bakalářská práce

Charitativní a osvětová činnost muslimských institucí v Praze

Helena Trsková

Vedoucí práce:

Mgr. Petra Písařová, Ph.D.

Katedra blízkovýchodních studií

Filozofická fakulta

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Podpis:.....

V Plzni dne.....

Poděkování:

Ráda bych poděkovala vedoucí práce Mgr. Petře Písařové, Ph.D., za vedení, spolupráci, cenné rady a připomínky k tématu mé práce.

Dále bych ráda poděkovala členům Islámské nadace v Praze a Muslimské obce v Praze za ochotnou spolupráci.

Obsah

1. Úvod	1
2. Historie muslimské obce v Čechách od roku 1989	3
2.1. Snahy o formální uznání	3
2.2. Vznik muslimských institucí	6
2.3. Mešity a modlitebny na území České republiky	8
2.3.1. Počátky	8
2.3.2. Brno	9
2.3.3. Teplice	10
2.3.4. Praha	10
2.3.5. Orlová	11
2.3.6. Další modlitebny	11
3. V čem spočívá charitativní a osvětová činnost v Islámu	13
4. Islámská nadace v Praze	15
4.1. Osvětová činnost	16
4.2. Charitativní činnost	19
5. Muslimská obec v Praze	23
5.1. Osvětová činnost	24
5.2. Charitativní činnost	30
6. Závěr	31
7. Seznam použitých zdrojů	33
8. Resumé	38

1. Úvod

Islám je druhým světově nejrozšířenějším náboženstvím a jako takový se v dnešní době stává stále více mediálně diskutovaným tématem. Média ale, bohužel málokdy poskytují objektivní informace a tím staví muslimskou komunitu do negativního světla. V České republice islám není tolik rozšířeným náboženstvím jako v jiných zemích Evropy, například ve Francii nebo Německu, ale i tak vzbuzuje mezi obyvateli České republiky obavy. Tyto obavy však většinou způsobuje právě neznalost tohoto náboženského systému. Jen málo lidí tuší, kolik má islámská věrouka významných složek. Tato práce se tedy pokusí alespoň dvě velice významné složky přiblížit.

Těmi složkami bude charitativní a osvětová činnost, které si s islámem neznalý člověk jen málokdy dovede spojit. A přece, právě tyto činnosti mají pro muslimy velký význam. I přesto, že islám v České republice není nejrozšířenějším náboženstvím, tak se instituce působící na našem území velice snaží poskytnout věřícím co nejúplnější zázemí. Do toho samozřejmě spadá i vzdělávání muslimské komunity i nemuslimské veřejnosti a také pomoc při plnění povinností placení almužny a pomoci potřebným, kterou má každý muslim.

Tato práce se zaměří právě na tyto dva cíle muslimských institucí na území našeho hlavního města, Prahy. Aby došlo k naplnění tohoto cíle, je důležité si nejprve charakterizovat muslimskou populaci v České republice obecně a to od *Sametové revoluce* roku 1989, kdy, jako u všech ostatních náboženství měli jeho následovníci možnost se k němu otevřeně přihlásit. V této části bude ukázána i postupná snaha o uznávání různých muslimských institucí a snaha (a v některých případech i její uskutečnění) o vznik mešit a modliteben na území českých měst s větší muslimskou populací. To především kvůli představě, jak si islám na našem území stojí. V další části práce bude osvětleno, jak charitativní a osvětová činnost v islámu fungují. Následující kapitoly se již zaměří přímo na instituce v Praze a to nejprve na *Islámskou nadaci v Praze* a poté na *Muslimskou obec v Praze*. U každé z nich bude zvlášť přiblížen průběh a forma osvětové a charitativní činnosti.

K vypracování byly jako zdroje používány studie vydané především českými a několika zahraničními autory. Hlavním zdrojem pro vypracování však byla komunikace se členy *Obce a Nadace*, především pak s dr. Vladimírem Sáňkou, který je předsedou *Muslimské obce v Praze* a členem správní rady *Islámské nadace v Praze*.

2. Historie muslimské obce v Čechách od roku 1989

2.1. Snahy o formální uznání

Muslimská přítomnost v Evropě má hluboké kořeny. Co se týče zemí Evropské unie, již dlouhou tradici má muslimské obyvatelstvo v Řecku a na území Ruské federace, kde je také nejpočetnější.¹ Ve většině ostatních zemí bylo největší přistěhovalectví patrné ve 20. století, především z pracovních důvodů a v některých případech kvůli politickému azylu. Tyto menšiny je dodnes možné nalézt hlavně v bývalých koloniálních velmocích, jako je Francie a Velká Británie, o něco méně poté v Itálii a Nizozemsku. V Německu se navíc setkáváme s početnou skupinou tureckých muslimů a to především díky dobrým vztahům s Osmanskou říší v minulosti.² V České republice bylo naopak pronikání muslimů poměrně slabé, zvýšil je například jen balkánský typ po získání Bosny a Hercegoviny Vídní, po kterém také došlo k vydání zákona o uznání statusu islámu „hanafitského ritu“.³ Přistěhovalectví za prací, tolik patrné u ostatních evropských zemí, u nás téměř není, tento typ přistěhovalectví je u nás patrný spíše ze strany Vietnamců či Mongolů. Muslimy v českých zemích po roce 1989 tvořili především studenti, kteří po absolvování zůstali v České republice a po Sametové revoluci se mohli volně přihlásit ke své víře. Dále pak lidé hledající azyl, například Iráčané, Palestinci a Kurdové. V letech 1992-2005 naše republika také poskytla azyl uprchlíkům z Bosny. V 90. letech se na území České republiky také začali objevovat mladí lidé, hledající uplatnění v obchodu s drogami, což samozřejmě na muslimskou komunitu nevrhalo

---

¹Podle odhadů až 20 milionů věřících.

KROPÁČEK, Luboš. Vícesměrné perspektivy evropských muslimů. In: KURAS, Benjamin. *Islám v Evropě: obohacení, nebo nebezpečí? : sborník textů*. Vyd. 1. Praha: CEP Centrum pro ekonomiku a politiku, 2006, s. 41-51. *Ekonomika, právo, politika*, č. 48/2006.

²KROPÁČEK, Luboš. Půlměsíc na severní obloze: Muslimové v zemích Evropské unie. In: KROPÁČEK, Luboš. *Variace na Korán: islám v diaspoře*. Praha: Orientální ústav Akademie věd ČR, 1999, s. 13-52.

³KROPÁČEK, Luboš. Vícesměrné perspektivy evropských muslimů. In: KURAS, Benjamin. *Islám v Evropě: obohacení, nebo nebezpečí? : sborník textů*. Vyd. 1. Praha: CEP Centrum pro ekonomiku a politiku, 2006, s. 41-51. *Ekonomika, právo, politika*, č. 48/2006.

dobré světlo, i když islám samotný to ve skutečnosti zakazuje. Nízké procento tvořili také čeští konvertité.⁴

První *Muslimská náboženská obec pro Československo* byla založena již v roce 1934, z čehož je patrné, že muslimská přítomnost v Čechách má poměrně hluboké kořeny. K uznání této společnosti došlo paradoxně roku 1941, tedy v době, kdy byly české země pod nacistickou okupací. Po válce samozřejmě tato instituce zanikla v důsledku Benešových dekretů. Během komunistického režimu nebylo možné s jejich uznáním počítat. Po revoluci muslimská obec předpokládala, že naváže na svou činnost tam, kde byla přerušena, to jí ovšem nebylo dovoleno. Nyní, po roce 1989 dochází ke zdlouhavému procesu snahy o uznání jakožto náboženské společnosti, kterého ovšem bohužel dodnes nedosáhli.

Jak již bylo řečeno, po revoluci se konečně objevila možnost k znovuuznání muslimské náboženské společnosti. Proto již v následujícím roce, dne 18. května bylo ustanoveno *Ústředí muslimských náboženských obcí v ČSFR*, jejímž předsedou byl zvolen profesor Mohamed Ali Šilhavý. Ještě před vznikem *Ústředí* došlo k žádosti o znovuuznání obce, s tou však byl profesor Šilhavý odkázán na odbor církví ministerstva kultury. Ten ale, i kdyby chtěl, nemohl jejich žádost nijak zpracovat, protože zákon, na jehož základě mohlo ministerstvo registrovat církve a náboženské společnosti až do roku 1992 neexistoval. To ovšem nebyl jediný problém. V této době se začaly objevovat informace o islámském reformismu, spojovaném s terorismem. Tyto tendence byly poté často vztahovány na islám jako takový a tento názor k uznání muslimské obce rozhodně nepřispíval.⁵

Příloha zákona č. 308/1991 Sb. vyjmenovávala církve a náboženské společnosti, které jsou považovány za uznané díky tomu, že byly jako takové uznané československým státním a zákonodárným orgánem.

---

⁴ KROPÁČEK, Luboš. Islám v českých zemích. In: ČERVENKOVÁ, Denisa a Albert-Peter RETHMANN. *Islám v českých zemích*. Vyd. 1. Praha: Center for migration studies, 2009, s. 21-29.

⁵ MENDEL, Miloš a Zdeněk VOJTÍŠEK. Dějiny muslimské náboženské obce v Československu. In: MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007, s. 333-395.

V tomto seznamu se muslimská obec neobjevila, vzhledem k jejímu uznání až v době protektorátu. Po vydání zákona č.161/1992 Sb. vešlo ve známost, že nové církve a náboženské společnosti mohou být uznány pouze po předložení seznamu desíti tisíc stoupenců s trvalým pobytem v České republice. To byla pro muslimskou obec nereálná podmínka, za prvé kvůli nejistému počtu muslimů v České republice⁶ a za druhé, kvůli výše zmíněné podezřívavosti vůči islámu se nezdálo rozumné předkládat jmenný seznam muslimů i s jejich adresami. Jako další důvod, proč nepředají jmenný seznam, *Ústředí* ve svém dopise ministru kultury z roku 1996 vyslovilo obavy, vzniklé na základě postupů vlády po roce 1945 a 1969, že muslimská přítomnost je v České republice nežádoucí. Nakonec bylo 16. srpna 1996 potvrzeno rozhodnutí o zastavení řízení, právě kvůli nesplnění podmínek pro uznání.⁷

Určitý progres pro snahy *Muslimské obce* znamenal *Zákon o církevních a náboženských společnostech* vydaný v roce 2002 a novelizovaný v roce 2005. Ten udává, že náboženská společnost může být registrována a uznána jako právnická osoba již po předání pouhých 300 podpisů, čehož *Ústředí* dosáhlo již v roce 2004. To sice znamenalo velký pokrok ve snahách o uznání, ovšem stále to neznamená úplné uznání, které by zahrnovalo například možnost výuky ve školách, činnost duchovních v armádě, možnost uzavírání sňatků nebo dotace od státu. Tato privilegia je možno získat pouze po desetileté čekací době a předání oněch zdánlivě nedosažitelných deseti tisíc podpisů.⁸ Na to však existuje výjimka, která by mohla *Ústředí muslimských obcí* dosáhnout uznání na základě toho, že zastupuje světově rozšířené náboženství s historickou tradicí. O tuto výjimku *Ústředí* požádalo v roce 2006, avšak v říjnu stejného roku jim

---

⁶Dnes se odhaduje mezi 10000 až 20000 tisíci.

OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Islám a srdce Evropy v současnosti*. In: MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007, s. 407-466.

⁷MENDEL, Miloš a Zdeněk VOJTÍŠEK. *Dějiny muslimské náboženské obce v Československu*. In: MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007, s. 333-395.

⁸KROPÁČEK, Luboš. *Islám v českých zemích*. In: ČERVENKOVÁ, Denisa a Albert-Peter RETHMANN. *Islám v českých zemích*. Vyd. 1. Praha: Center for migration studies, 2009, s. 21-29.

ministerstvo kultury žádost zamítlo. Po odvolání žádost v prosinci téhož roku ministerstvo zamítlo definitivně.

2.2. Vznik muslimských institucí

Mezi významné osobnosti muslimské společnosti v Čechách po revoluci patřil především profesor Mohamed Ali Šilhavý, dále pak zástupci pražské skupiny dr. Petr Pelikán, který absolvoval arabistiku a dr. Vladimír Sáška, absolvent přírodních věd, který konvertoval během pracovního pobytu v Sýrii. Profesor Šilhavý s pomocí své dcery Mgr. Lajly Kotačkové obnovil vydávání bulletinu *Hlas MNO pro Československo*. Jak bylo zmíněno výše, v roce 1991 došlo k ustavení *Ústředí muslimských náboženských obcí v ČSFR*, arabsky *Al-Ittihad Al-Islami*, jehož předsedou byl zvolen profesor Šilhavý. Do té doby byla patrná značná orientace spíše na Moravu, proto se *Rada Ústředí* začala scházet v Brně. Toto *Ústředí* se také stalo jedinou pro ministerstvo přijatelnou institucí k jednání o uznání.

Avšak vzhledem k tomu, že k uznání stále nedocházelo, bylo nutné zařídit vznik *Nadace pro založení a provoz islámského centra v Praze a v Brně*, které byly registrovány jako kulturní organizace, tudíž jejich pravomoci byly širší. *Nadace pro založení a provoz islámského centra v Brně* byla registrována 6. května 1994 na brněnském magistrátu jako charitativní společnost. První její snahou bylo získání prostorů pro založení modlitebny a později na stavbu mešity. Proto si také v roce 1995 pronajala prostory v kancelářské budově v ulici Milady Horákové v Brně. Ve stejném roce byl jimi zakoupen pozemek na Vídeňské ulici, za účelem stavby mešity. O tom ale až v následující kapitole. V roce 1998 se nadace znovu registrovala do nadačního rejstříku pod názvem *Islámská nadace v Brně*, s tím že veškerá práva a povinnosti bývalé nadace na ní přešla.⁹ Nynějším

---

⁹ NOSKOVÁ, Martina. *Islám v České republice po roce 1989. Sacra aneb Rukověť religionisty*. 2003, roč. 1, č. 00, s. 14-24.

předsedou správní rady je Ing. Muníb Hasan ar-Rawí.¹⁰ *Nadace pro založení a provoz islámského centra v Praze* bude rozebrána v samostatné kapitole.

Mezitím také dr. Petr Pelikán společně s prof. Šilhavým založili *Ligu českých muslimů*, která však kvůli jejich neshodám ve věcech taktiky nebyla nijak zvlášť efektivní. V tomto směru se prokázal jako mnohem více účelný *Všeobecný svaz muslimských studentů v České republice*. Svaz byl založen inženýrem architektem Muhammadem Abbásem al-Matasimem v roce 1991. Jeho činnost je patrná především v univerzitních městech, jako Brno, Plzeň, Ostrava a tak dále. Hlavním centrem je však Praha. Shromažďuje především muslimské studenty studující na českých univerzitách. V době vzniku *Svazu* měli tito studenti názorové neshody s profesorem Šilhavým. Podle jeho názoru totiž nechápali českou společnost a nepřípadalo mu ideální ji seznamovat hned v počátcích se zákazy v islámu, které již v mnohých zemích ani nejsou užívány.¹¹ V roce 1995 došlo k registraci *Svazu* u ministerstva vnitra. Ve své činnosti se zaměřuje především na sdružování muslimských studentů a snahu starat se o muslimy vůbec. Dále organizují tábory s různými přednáškami a semináři, čtením z Koránu a podobně. Také se snaží prezentovat islám nemuslimské veřejnosti pomocí přednášek.

Další organizací vzniklou krátce po revoluci je *Islámský svaz – klub přátel islámské kultury*. Původní *Islámský svaz*, který vznikl v Brně již v letech 1985-1986 se věnoval především pořádání různých akcí pro muslimské studenty. Později se projevila snaha rozšířit činnost svazu a toho se ujal inženýr Sálím Vladimír Voldán, který roku 1990 registroval *Islámský svaz – klub přátel islámské kultury* jako kulturní společenskou organizaci a v tom samém roce, v lednu vydává bulletin *The Islamistan Times*.¹² Ing. Voldán zpočátku úzce spolupracoval s *Ústředím*, ale od roku 1992 se

---

¹⁰ Nové vedení Islámské Nadace v Brně. In: *Islámská nadace v Brně* [online]. 2010 [cit. 2013-02-8]. Dostupné z: <http://www.mesita.cz/node/92>

¹¹ MENDEL, Miloš a Zdeněk VOJTÍŠEK. Dějiny muslimské náboženské obce v Československu. In: MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007, s. 333-395.

¹² NOSKOVÁ, Martina. Islám v České republice po roce 1989. *Sacra aneb Rukověť religionisty*. 2003, roč. 1, č. 00, s. 14-24.

projevuje názorový rozkol. *Ústředí* totiž nevyhovovalo Voldánovo silné mystické zaměření, které nepovažovalo za vhodné pro českou muslimskou obec. *Islámský svaz* je tedy jedinou institucí, která neuznávala autoritu prof. Šilhavého, o čemž vypovídají i dopisy, které mu Ing. Voldán zasílal, ve kterých požaduje omluvu a stěžuje si na používání názvu *Al-Ittihad Al-Islami Ustředím muslimských obcí*, protože tento arabský název doslovně znamená *Islámský svaz*. Sám sebe Ing. Voldán označuje jako muslimského liberála.¹³

Za zmínku stojí také *Muslimská unie*. Podle jejích stanov, je jejím cílem především šíření objektivních informací o islámu, podpora muslimů, kteří se dostali do tíživé ekonomické situace a hlavně pomoc při praktikování muslimského náboženství na území České republiky v souladu s našimi zákony. Jedná se především o činnosti jako výklad náboženských textů a také starost o věci poslední, jako poslední vůle nebo příprava zemřelého na pohřeb. Ředitelem a zakladatelem *Muslimské unie* je Ing. Mohamad Abbas a sídlo unie je v Praze, i když své působení vztahuje na celou Českou republiku. Na jejich internetových stránkách je mimo jiné možné nalézt i překlad Koránu, nebo jsou zde některé kapitoly k poslechu.¹⁴

2.3. Mešity a modlitebny na území České republiky

2.3.1. Počátky

Na území České republiky se v dnešní době nachází již poměrně mnoho zařízení umožňujících muslimům provozovat každodenní zbožnost. Ne vždy byl však vznik těchto zařízení bezproblémový. Pokusy o stavbu mešity v České republice sahají až do 20. let 20. století a tyto první návrhy vzešly ze strany *Orientálního ústavu*, který v roce 1928 vydal *Memorandum o nutnosti zbudování mešity v Praze*. Až od roku 1935 se v této problematice angažovala *Česká muslimská obec*. Jako možnosti pro zbudování se jevíly tři oblasti, a to pozemek na Štvanici, na Střeleckém

---

¹³ MENDEL, Miloš a Zdeněk VOJTÍŠEK. Dějiny muslimské náboženské obce v Československu. In: MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007, s. 333-395.

¹⁴ <http://www.muslimskaunie.cz/> 8.2.2013

ostrově nebo Hanavský pavilón na Letné. Z těchto pokusů však bohužel žádný výsledek nevzešel. V osmdesátých letech přišla nabídka od plukovníka Mu´ammara Kaddáfího, že bude financovat vznik islámského kulturního centra buď opět na Letné, nebo v Tróji, ale i tento projekt nakonec nevedl k očekávanému výsledku.¹⁵

2.3.2. Brno

Nakonec se první mešitou vzniklou na našem území stala mešita v Brně. Brněnská komunita muslimů pod hlavičkou *Organizace islámského centra* si v roce 1992 pronajala sklepní prostory v ulici Dobrovského. Tato modlitebna však brzy přestala plnit svůj účel, zaprvé kvůli neshodám s pronajimatelem prostor a zadruhé z kapacitních důvodů, kvůli kterým byli brněnští muslimové nuceni pronajímat si tělocvičnu na páteční modlitby.¹⁶ V roce 1995 brněnští muslimové na popud Ing. Muniba Hasana ar-Ráwího zakoupili pozemek ve Vídeňské ulici. Zde chtěli postavit mešitu, avšak stavba nebyla povolena, kvůli obavám některých členů zastupitelstva, že by mešita mohla sloužit jako základna terorismu a islámského fundamentalismu a také kvůli petici, která po podání žádosti o povolení stavby vznikla a která varovala před vlnou přistěhovalectví po výstavbě mešity. Tato petice byla sice označena jako projev xenofobie, ale bylo přihlédnuto k poměrně vysokému počtu podpisů. Po odvolání však *Rada městské části* v roce 1996 stavbu povolila, měla však připomínky ke vzhledu budoucí stavby, a to především zákaz minaretu a orientálních prvků. To ale nebyl problém, protože ani jeden z těchto prvků není pro výstavbu mešity nutný. Nakonec byla mešita slavnostně otevřena 2. července 1998 a na toto slavnostní otevření byli prozřetelně pozváni jak představitelé města, tak zástupci židovské obce a křesťanských církví za účelem vyvrácení jakýchkoliv podezření z teroristických aktivit, čemuž dopomohly také často

---

¹⁵ MENDEL, Miloš a Zdeněk VOJTÍŠEK. Dějiny muslimské náboženské obce v Československu. In: MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007, s. 333-395.

¹⁶ ŠŤASTNÁ, Aneta. *Mešity v České republice*. Plzeň, 2012. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Vedoucí práce Veronika Sobotková, s.16.

konané dny otevřených dveří.¹⁷ Co se týče vzhledu stavby, jak již bylo řečeno, vnější islámské prvky nebyly umožněny, ale do vnitřního vzhledu nikdo nezasahoval. Proto uvnitř nalezneme sloupy a oblouky, původně měla mít mešita i skleněnou kopuli kvůli prosvětlení, tento plán však z finančních důvodů uskutečněn nebyl. Mužská a ženská část je oddělena neobvyklým způsobem. Ženy se modlí v galerii nad muži a mohou tedy modlitbu poslouchat přímo, na rozdíl od pražské mešity.¹⁸

2.3.3. Teplice

Další pokus o zbudování mešity proběhl v Teplicích, v roce 1995 ze strany bohatého dubajského obchodníka. Proti tomuto se však ostře postavili místní faráři a pastoři. Místní úřady tento návrh nakonec odmítly. Další jednání o vzniku mešity financované zahraničním investorem v Teplicích probíhala v letech 2003 až 2004.¹⁹ Mělo zde vzniknout Orientální kulturní centrum. Tentokrát se sice do jednání nezapojily církevní instituce, avšak žádost byla opět zamítnuta, a to z důvodu nesouladu stavby s architektonickým prostředím.²⁰ Až do roku 2009 tyto snahy a vůbec veškeré aktivity teplických muslimů probíhaly pod záštitou *Islámské nadace v Praze*, ale v roce 2009 veškeré aktivity přebrala nově vzniklá *Muslimská obec v Teplicích*. Ta zakoupila pozemek s dvoupodlažní budovou, která funguje jako modlitebna.²¹

2.3.4. Praha

V Praze byl průběh pokusů o stavbu mešity o poznání klidnější než kdekoli jinde. Z počátku se zde muslimové scházeli jen na studentských

---

¹⁷ MENDEL, Miloš a Zdeněk VOJTÍŠEK. Dějiny muslimské náboženské obce v Československu. In: MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007, s. 333-406.

¹⁸ ŠŤASTNÁ, Aneta. *Mešity v České republice*. Plzeň, 2012. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Vedoucí práce Veronika Sobotková, s.18-19.

¹⁹ KROPÁČEK, Luboš. Islám v českých zemích. In: ČERVENKOVÁ, Denisa a Albert-Peter RETHMANN. *Islám v českých zemích*. Vyd. 1. Praha: Center for migration studies, 2009, s. 21-29.

²⁰ ŠŤASTNÁ, Aneta. *Mešity v České republice*. Plzeň, 2012. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Vedoucí práce Veronika Sobotková, s.20-21.

²¹ Vývěsky obcí - z jejich činnosti: Muslimská obec v Teplicích. *Hlas*. 2009, roč. 27, 1-11, s. 2-4. Dostupné z: http://al-islam.cz/images/stories/knihovna/casopisy/casopis-hlas/2009_1-11.pdf

kolejích, nebo v pronajímaných místnostech. *Svaz muslimských studentů ČR* se však v roce 1992 rozhodl pronajmout několik místností dělnické ubytovny v Praze v Krči. Tyto prostory o rok později převzala *Nadace pro zřízení islámského centra v Praze* a provozovala zde islámské centrum až do roku 1999.²² Prostory ubytovny ovšem kapacitně nepostačovaly potřebám pražských muslimů, proto se čelní postavy *Nadace*²³ rozhodly zakoupit pozemek k výstavbě mešity. Pozemek byl nakonec zakoupen v roce 1997 a to na Černém mostě. Možná právě díky umístění v této lokaci na okraji Prahy se výstavba mešity obešla bez většího mediálního ohlasu. Mešita byla nakonec otevřena v roce 1999 a v roce 2003 byla *Islámskou nadací v Praze* v centru města²⁴ otevřena modlitebna a informační centrum, také bez většího ohlasu.

2.3.5. Orlová

Velmi sporným projektem pro výstavbu mešity je projekt v Orlové. Zde měla údajně vzniknout podle záměru podnikatele Mohameda Gutigi rozsáhlá stavba s mešitou, podporovaná *Islámským svazem* ze Saudské Arábie. Žádost o výstavbu měla být podána roku 2003 a okamžitě se proti ní zvedla vlna nevole. Nakonec se po kontaktování saudsko-arabského velvyslance zjistilo, že žádný takový projekt neexistuje, proto byla jednání na toto téma zastavena.²⁵

2.3.6. Další modlitebny

Další modlitebny můžeme nalézt na mnoha místech v České republice. V Praze samotné se nachází v bytě pronajatém komunitou Turků modlitebna se společenským sálem, spravovaná organizací *Center islámské kultury* a páteční kázání jsou zde pronášena v turečtině. Dále je v Praze možno nalézt modlitebnu na studentských kolejích v Tróji a

---

²² NOSKOVÁ, Martina. Islám v České republice po roce 1989. *Sacra aneb Rukověť religionisty*. 2003, roč. 1, č. 00, s. 14-24.

²³ Lazhar Ma'amri a dr. Vladimír Sáška

²⁴ V ulici Politických vězňů 14

²⁵ MENDEL, Miloš a Zdeněk VOJTÍŠEK. Dějiny muslimské náboženské obce v Československu. In: MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007, s. 333-406.

dokonce byla státní správou zřízena modlitebna v Ruzyňské věznici.²⁶ V Brně se potom nachází jazykové centrum a modlitebna v Masarykově ulici. V Hradci Králové je pro páteční modlitby pronajímána místnost v kulturním středisku Medium. V Liberci a v Plzni se modlitebny nacházejí na studentských kolejích a to v Liberci na koleji Harcov a v Plzni na Lochotínské koleji.²⁷ V Karlových Varech se modlitebna nachází v hotelu Thermal. V obci Kolová u Karlových Varů, byla Kazachy postavena mešita, přičemž se jedná pouze o malou budovu v souladu s územním plánem.²⁸

---

²⁶ KROPÁČEK, Luboš. Islám v českých zemích. In: ČERVENKOVÁ, Denisa a Albert-Peter RETHMANN. *Islám v českých zemích*. Vyd. 1. Praha: Center for migration studies, 2009, s. 21-29.

²⁷ *Islámská nadace v Praze* [online]. Praha [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: <http://www.praha-muslim.cz/mosques.htm>

²⁸ KALINOVÁ, Ivana. Muslimové mají mešitu v Kolové, modlitebna je i v hotelu Thermal. In: *Deník.cz* [online]. 2012 [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/karlovarsky-kraj/muslimove-maji-mesitu-v-kolove-modlitebna-je-i-v-hotelu-thermal-20120720.html>

3. V čem spočívá charitativní a osvětová činnost v Islámu

Pomoc lidem je v islámu velmi hluboce zakořeněným zvykem a jako taková je chápána jako velice bohubíby čin. Lidé by tedy neměli zapomínat na chudé mezi sebou. Již prorok Muhammad stanovil povinnost placení almužny. Podle Proroka má více druhů. Prvním z nich je *zakát*, který spadá do pěti pilířů islámské víry. Komu je *zakát* určen, se dozvíme v Koránu: „Almužny jsou pouze pro chudé a nuzné, pro ty, kdož je vybírají, pro ty, jejichž srdce se sjednotila, pro otroky a zadlužené, pro boj na cestě Boží a pro toho, kdo po ní kráčí – podle ustanovení Božího, a Bůh je všemohoucí, moudrý.“²⁹ Zde popsané kategorie samozřejmě během historie došly k různým výkladům. Poměrně jasné je, kdo jsou myšleni chudými a nuznými, stejně jako výraz pro ty, kdož je vybírají. Jako zadlužení, kteří si zaslouží přijímat *zakát*, jsou vnímání především ti, kdo se zadlužili například dobročinnou činností. Ti, kdo jsou na stezce Boží, mohou být bráni jako ti, kdo provozují džihád, ale spadají sem také obecně prospěšná zařízení. Pro otroky byl *zakát* určen na jejich vykoupení.³⁰ Dále je také popsáno, komu výdělek ze *zakátu* připadnout nesmí. Do této kategorie spadá Muhammadova rodina a nemuslimové. Majetek, který by měl být odváděn jako *zakát*, je stanoven takový, jenž přesahuje *nisáb*, což je stanovená hranice. Mimo tohoto povinného *zakátu* existuje také *zakát al-fitr*, což je almužna placená na konci měsíce *ramadánu* a jedná se o čistě dobrovolnou almužnu, často však bývají placeny obě najednou. Povinný *zakát* může plátce předat přímo potřebnému, ale lepší je svěřit ho k rozdělení příslušným úřadům. To však v historii vedlo k častému splynutí *zakátu* se státní daní a tím smazání původního charitativního charakteru. V této rovině tedy *zakát* zastoupila dobrovolná almužna, zvaná *sadaqa*.

Sadaqa na rozdíl od *zakátu* nemusí mít pouze materiální podobu, ale může být předávána také formou vlídného slova, nebo slušného chování k druhým lidem. Dalším rozdílem oproti *zakátu* je to, že může být určena i nemuslimům. Je chápána jako smytí hříchu, i jako naplňování boží vůle.

---

²⁹ Korán. Ivan Hrbek. Praha: Odeon, 1972, 9:60, s. 591.

³⁰ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 5. vyd. Praha: Vyšehrad, 2011, s. 105-106.

Příjemce *sadaqy* nemá žádnou povinnost, předpokládá se od něj však poděkování.³¹ Další typ dobročinnosti v islámu je také dobrovolný a je nazýván *waqf*. Tím se rozumí dobročinná nadace. Je to vlastně majetek, který člověk buď již za svého života, nebo v závěti odkáže jako trvalý a neodcizitelný zdroj příjmu buď své rodině nebo například mešitě, nemocnici nebo jiné edukační, dobročinné nebo náboženské instituci. *Waqfem* většinou bývá nějaký pozemek, nebo jiný majetek, který po čase neztrácí na hodnotě a prospěšnosti.³²

Tyto formy charitativní činnosti bývají v islámu stavěny na roveň modlitby, jsou tedy chápány jako bohoslužba. Proto jsou také často zmiňovány v souvislosti s posledním soudem, kdy bývá řečeno, že osoba, která byla za svého života štedrá, bude po své smrti odměněna a naopak osoba, která na dobrodiní nedbala, bude za to potrestána.³³

Stejně jako je v islámu kladen velký důraz na pomoc druhým lidem, je důležité vzdělávání sebe sama i svého okolí a to především v oblasti náboženských věd. Šíření informací o islámu, tedy jinými slovy jakási misijní činnost je dokonce i jednou z forem malého džihádu, tedy džihádem jazyka.³⁴ Vzdělávání sama sebe je také velice důležité, což dokládají především různé Prorokovy výroky, ze kterých je patrné, že vzdělávání se ve víře je velice bohubilou činností a věřící za ní bude odměněn. Dokonce podle některých výroků, mají učenci k Alláhovi o mnoho blíže, než nevzdělaní věřící. Vzdělávání se v islámu tedy člověku dopomůže ke správné cestě.³⁵

---

³¹ BERÁNEK, Ondřej a Pavel ŤUPEK. *Dvojitá tvář islámské charity*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2008, s. 32-41. Quaestiones quodlibetales, no. 6.

³² KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 5. vyd. Praha: Vyšehrad, 2011, s. 132.

³³ CROFTER, Warren. *Velká kniha islámu*. Vyd. 1. Praha: BVD, c2006, s. 160-161.

³⁴ MENDEL, Miloš. *Džihád: islámské koncepce šíření víry*. Vyd. 1. V Brně: Atlantis, 1997, s. 26.

³⁵ Důležitost vzdělávání se v Islámu. In: *Al-islam.cz* [online]. 2009 [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://al-islam.cz/rok-2013/dulezitestost-vzdelavani-se-v-islam.html>

4. Islámská nadace v Praze

To, jaká byla situace muslimů na území České republiky, jsme probrali již v předchozích kapitolách, nyní je čas se zaměřit na průběh přímo v našem hlavním městě. V Praze se muslimové scházeli na různých provizorních místech již od roku 1989. Původně se scházeli v porůznu pronajímaných místnostech a stěhovali se se svou zbožností z místa na místo. Poté převzali od *Svazu muslimských studentů* místnost v dělnické ubytovně a to roku 1993. Ve stejném roce, přesněji 18.listopadu byla u Ministerstva vnitra registrována nezisková organizace pod názvem *Nadace islámského centra v Praze*³⁶. V roce 1997, jak již bylo zmíněno, dr. Vladimír Sáška a ing. Lazhar Maamri získali pozemek vhodný k výstavbě Islámského centra (mešity). Tato stavba byla dokončena v roce 1999 a stala se jak místem, kde mají muslimové možnost se scházet k pravidelným modlitbám, tak i sídlem *Nadace islámského centra v Praze*. Ta byla v roce 2001 do rejstříku nadací zapsána pod změněným názvem, což je i její dnešní název – *Islámská nadace v Praze*.³⁷

Mezi její hlavní činnosti patří právě provoz Islámského centra. V této budově můžeme nalézt umývárny a toalety pro muže i ženy, poté zde máme oddělení pro ženy, které se nachází ve stejném podlaží jako jídelna a kuchyně. Do oddělení pro ženy se vchod z venku nachází jinde, než do mužského oddělení. Vzhledem k odděleným prostorám muslimky nejsou v přímém kontaktu s imámem, proto je jim kázání přenášeno reproduktorem. V dalším podlaží nalezneme modlitebnu pro muže a kancelář. Druhý modlitební sál sloužící i jako přijímací místnost pro návštěvy nalezneme ve třetím patře, kde je i byt a knihovna se studovnou. Tato budova slouží právě k poskytování potřebných služeb pro muslimské obyvatelstvo České republiky. Konají se zde, stejně jako v modlitebně v centru města, provozované taktéž *Islámskou nadací v Praze*, pravidelné páteční bohoslužby, jak v jazyce českém, tak i v arabském. Dále se zde

---

³⁶ Jako taková vznikla již v roce 1992 pod názvem Nadace pro zřízení a provoz islámského centra.

³⁷ NOSKOVÁ, Martina. Islám v České republice po roce 1989. *Sacra aneb Rukověť religionisty*. 2003, roč. 1, č. 00, s. 14-24.

konají večeře při svátku v měsíci ramadánu, ale i obřizky chlapců, obstarávání věcí posmrtných nebo konání svatebních obřadů. Mimo tyto služby se po dlouhou dobu *Islámská nadace v Praze* velice významně podílela i na osvětové činnosti.³⁸

4.1. Osvětová činnost

Jak již bylo výše řečeno, *Islámská nadace v Praze* vznikla v roce 1993 jako nezisková organizace a jako taková se starala o potřeby muslimů žijících na území České republiky. Její činnost zahrnovala osvětovou, charitativní i mnoho dalších činností. Po svém vzniku v roce 2007 však osvětovou činnost nadace přebrala *Muslimská obec v Praze*. V této kapitole se tedy zaměříme na osvětovou činnost nadace v dobách, než jí přebrala *Muslimská obec*.

Jedná se tedy, mimo jiné, o překlad a vydávání různých publikací a DVD o tématech souvisejících s islámem. Většina těchto publikací a dokumentů na DVD si kladou za cíl vzdělat nemuslimskou veřejnost, často ji také přesvědčit, že islám je tím pravým náboženstvím pro každého člověka. K tomu si volí různé způsoby, některé k tomu přistupují formou jasného informování o zásadách islámu, jiné se snaží přiblížit islám modernímu člověku pomocí vědy. Několik těchto brožur je možné zdarma získat přímo v Islámském centru. Patří mezi ně například brožura *Poznej svou víru z Koránu a cesty prorokovy* od prof. Muhammada bin Jumaila Zayny, který je saúdským učencem. Tato brožura je doplněna imámem pražské mešity Samerem Shehadehem. Psána je formou otázek ohledně islámské věrouky, rozdělených do tematických kapitol, jako například kapitoly týkající se přidružování, nebo jak správně jednat podle Koránu a hadíthů a tak dále. K otázce je vždy odpověď, podložená veršem z Koránu³⁹ a příslušným hadíthem. Některé možná méně jasné odpovědi jsou navíc doplněny vysvětlující poznámkou redakce, nebo dodatkem vysvětlujícím použité

---

³⁸ *Islámská nadace v Praze* [online]. Praha [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: <http://www.praha-muslim.cz/mosques.htm>

³⁹ Jedná se o verše z překladu významu Koránu do češtiny.

pojmy.⁴⁰ Dále byla vydána brožura *Lidská práva v Islámu*, od kolektivu autorů. Jak už napovídá název, zde nalezneme popis pohledu na lidská práva ze strany islámu. Brožura je rozdělena na dva bloky, ten, který se zabývá lidskými právy obecně a blok zabývající se lidskými právy v islámském státu. Text je proložen úryvky z překladu Koránu a hadíthy.⁴¹ Brožura *Džihád*, také od kolektivu autorů, si bere za úkol osvětlit pojem džihádu, ukázat jeho formy, vznik, průběh v době proroka Muhammeda a přístup k ostatním náboženstvím. Brožura je opět obohacena o verše Koránu a hadíthy.⁴² Vysvětlení šesti pilířů víry, v jiné literatuře také zvaných šest článků víry, můžeme nalézt v publikaci Islámské nadace nazvané právě *Pilíře víry* od Džafara šejcha Idríse. V každé kapitole je rozebrán jeden tento článek, tedy víra v Boha, v posmrtný život, v anděly, v knihy, v Proroky a v osud. Autor se snaží každý tento článek co nejjasněji vysvětlit a logicky podložit víru v něj.⁴³ *Stručný průvodce porozuměním Islámu* je publikace od I. A. Ibrahima, která velmi zajímavým způsobem uvádí laického čtenáře do problematiky islámu a snaží se prokázat jeho pravost prostřednictvím různých důkazů. V první části knihy jde především o prokazování pravosti Koránu prostřednictvím srovnávání se současnými vědeckými poznatky, doplněné komentářem některých vědců, nebo také za pomoci uvedení některých Prorokových zázraků. Ve zbylých částech knihy je rozebrán přínos islámu pro jednotlivce a obecné informace o islámu.⁴⁴ Další z mnoha publikací je publikace, *Co jest Islám?*, vydaná v sérii o islámu. V úvodu je vysvětleno několik základních islámských pojmů, následuje část pojednávající a obhajující islám, proroka Muhammada a Korán pomocí výroků různých nemuslimských osobností. Zbylá část publikace je věnována morálnímu povinnostem muslima, vysvětlení proč věřit v posmrtný život,

---

⁴⁰ ZAYNU, Muhammad Bin Jumail. *Poznej svou víru z Koránu a cesty Prorokovy*. Praha: Islámská nadace v Praze, 2011.

⁴¹ *Lidská práva v Islámu*. 1. vyd. Praha: Islámská nadace v Praze v nakl. NÚR - Fethi Ben Hassine Mnasria, 2006.

⁴² *Džihád*. 1. vyd. Praha: Islámská nadace v Praze v nakl. NÚR - Fethi Ben Hassine Mnasria, 2006

⁴³ IDRIS, Jaafar Sheikh. *Pilíře víry*. 3. vyd. Praha: Islámská nadace a Al Ittihad al Islami v Praze v nakl. NÚR - Fethi Ben Hassine Mnasria, 2004.

⁴⁴ IBRAHIM, I. *Stručný průvodce k porozumění Islámu*. 1. vyd. Praha: Islámská nadace v Praze, 2003.

obhajobě instituce proroctví, islámské zbožnosti, Bohu a lidským právům.⁴⁵ V brožuře *Pravé náboženství* se nám její autor Bilal Philips snaží různými způsoby prokázat, že právě islám je pravé náboženství, například na základě toho, že jeho název pochází od Boha samotného, nebo že není nijak geograficky či historicky omezen, nebo že uctívá jen boha a ne jeho stvoření. V textu můžeme stejně jako u předchozí brožury nalézt citace z Bible a Koránu.⁴⁶

Mezi další publikace vydané Islámskou nadací v Praze patří: informativní leták nazvaný *Jak k tomu došlo?*, vydaný v roce 2003, dále publikace *Povolené a zakázané v Islámu* od Júsufa al-Qaradávího z února 2004, publikace od kolektivu autorů nazvaná *Sunna – O chování proroka* z července 2006. Další publikace již vydávala Muslimská obec v Praze.⁴⁷ Mimo vydávání publikací dochází také k vydávání DVD s dokumenty o islámu. Jsou to DVD z řady, *Milha se rozplývá*, a první díl těchto DVD vydala Islámská nadace v Praze. Jeho název je *Islám stručně*. Tento dokument obsahuje několik částí, ve kterých osvětluje základy islámu. Další dokumenty z řady *Milha se rozplývá*, byly vydány Muslimskou obcí v Praze.

Mimo vydávání publikací se Islámská nadace během svého fungování před vznikem Muslimské obce zabývala také mnoha jinými osvětovými činnostmi. Pořádala přednášky a exkurze pro školy, později i ve spolupráci s *Muslimskou obcí v Praze*, jako například přednášku na Právnické fakultě univerzity Karlovy *Budoucnost islámu v Evropě* v roce 2009. Dále také její osvěta mnoho let spočívala v mnoha rozhovorech s českými deníky, kterým podávala informace o postním měsíci ramadánu, nebo o pouti do Mekky, také podávala rozhovory v případě, kdy došlo k nějaké události, která vyvolala zájem české veřejnosti o islám. Velký zájem ze strany médií byl například v roce 2005 a to kvůli atentátům v Londýně. Tehdy se výrazně

---

⁴⁵ ABDALATI, Hammudah. *Co jest Islám?*. 5. vyd. Překlad Bob Hýsek. V Praze: Islámská nadace, 2009. Wamy serie o Islámu.

⁴⁶ PHILIPS, Abu Ameenah Bilaal. *Pravé náboženství*. 2. vyd. Praha: Islámská nadace v Praze v nakl. Núr - Fethi Ben Hassine Mnasria, 2007, s. 5-22.

⁴⁷ Publikace vydané Islámskou nadací v Praze. *Islámská nadace v Praze* [online]. [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: <http://www.praha-muslim.cz/publishing.htm;jsessionid=A21A71A00D8E2A7F4F88579ABD39A9A2>

zvýšil zájem o české muslimy a zástupci pražské komunity, jako předseda *Islámské nadace v Praze* Lazhar Maamri, prof. Šilhavý, a další poskytli rozhovory pro významná česká zpravodajská média.⁴⁸ Také v roce 2009 *Islámská nadace v Praze* úzce spolupracovala s *Hospodářskými novinami*, na příloze *Muslimský průvodce Prahou*, ve které bylo možné nalézt informace o Pražské mešitě, Informačním centru a dalších pro muslimy důležitých místech.⁴⁹

4.2. Charitativní činnost

Bylo již zmíněno, jak je charitativní činnost v islámském náboženství důležitý prvek. Právě proto patří mezi hlavní činnosti *Islámské nadace v Praze*. Podstatnou část poskytování charitativní pomoci *Islámskou nadací* je výběr a přerozdělování *zakátu* a *sadaqy*. Tento výběr probíhá pomocí speciálně k tomu určených schránek, do kterých lidé vhazují různé částky, které jsou později Nadací podle jejího uvážení rozdělovány.⁵⁰ Finance jsou tedy rozdělovány buď rodinám, nebo jednotlivcům a to formou jednorázového příspěvku, nebo i formou pravidelného příspěvku, například jednou za měsíc. Jednorázová pomoc je poskytována lidem, kteří se dostanou náhle do nějaké krizové situace, jako například když přijdou o práci, je nutné u nich provést nějaký druh operace, nebo pokud jsou například na cestách a nemají dostatek prostředků. Rodiny a jednotlivci, kteří potřebují finanční podporu, se mohou nadaci přihlásit sami, ale lidé nejsou vždy ochotní se k těžké situaci přiznat. Proto *Nadace* takovéto informace získává i jiným způsobem, například od ostatních věřících. Samozřejmě poté dodržuje diskrétnost. Může se stát, že lidé někdy místo anonymního použití schránky mohou předat peníze osobně se slovy, kam

---

⁴⁸ Zpráva o činnosti Ústředí a organizací. *Hlas*. 2005, roč. 23, 6-9, s. 12. Dostupné z: http://al-islam.cz/images/stories/knihovna/casopisy/casopis-hlas/2005_6-9.pdf

⁴⁹ Vývěsky obcí - z jejich činnosti: Pražská obec. *Hlas*. 2009, roč. 27, 1-11, s. 2-4. Dostupné z: http://al-islam.cz/images/stories/knihovna/casopisy/casopis-hlas/2009_1-11.pdf

⁵⁰ OSTŘANSKÝ, Bronislav. Islám a srdce Evropy v současnosti. In: MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007, s. 407-466.

by přesně podle nich měly tyto peníze být rozděleny a *Nadace* musí toto rozhodnutí respektovat. Dále také *Nadace* pořádá různé sbírky a existuje zde i schránka na provoz Islámského centra.⁵¹ *Islámská nadace v Praze* také vybírá tzv. *zakát al-fitr*. Tento pojem byl vysvětlený v předchozí kapitole. Výběr tohoto *zakátu* probíhá také formou schránek, do kterých věřící vkládají minimálně 120 korun na osobu. Takto vybraná částka se poté na konci postního měsíce *ramadánu* před svátkem *íd al-fitr* přerozdělí stejně jako normální *zakát* a *sadaqa* mezi potřebné.⁵²

Další důležitou součástí této činnosti je angažovanost v českých táborech pro žadatele o azyl. V těchto táborech se poměrně podstatně *Nadace* angažovala již v minulosti, například při zařizení a vybavení modlitebny v Bělé pod Bezdězem⁵³ Pomoc probíhá formou finanční, materiální i duchovní podpory. Finanční pomoc pro tábory je často čerpána právě ze *zakátu al-fitr*. Tento *zakát*, pokud je lidmi odevzdáván *Islámské nadaci*, je poté v těchto táborech rozdán. Dále také při svátku oběti bývá do tábora k přerozdělení převezeno maso obětovaných zvířat. Co se týče materiální pomoci, jedná se hlavně o různé oblečení nebo i hygienické potřeby. Zaměstnanci *nadace* jsou s lidmi v táborech samozřejmě v kontaktu, proto jsou informováni o jejich momentálních materiálních potřebách. Velmi důležitá je pro obyvatele táborů také duchovní pomoc, kdy jsou v táborech lidé vykořeněni ze svého přirozeného prostředí, ze své kultury. Proto do táborů také jednou za čas jezdí pracovníci právě kvůli duchovní podpoře, kterou mimo jiné poskytují i v českých věznicích.⁵⁴ V současné době se *Islámská nadace* angažuje především v táborech v Kostelci nad Orlicí, ve kterém je asi nejvíce obyvatel cílové skupiny *Islámské nadace*. Najdeme ještě několik táborů, ve kterých jsou roztroušeni

---

⁵¹ Rozhovor s dr. Sáníkou 15.3.2013

⁵² Na základě osobní korespondence s panem Ahmedem Hamdi 12.4.2013

⁵³ OSTŘANSKÝ, Bronislav. Islám a srdce Evropy v současnosti. In: MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007, s. 407-466.

⁵⁴ Například modlitebna v Ruzyňské věznici.

jednotlivci, nebo rodiny, kterým se Islámská nadace také jednou za čas věnuje.⁵⁵

Nadace se také angažuje formou charitativní pomoci, pokud ve světě dojde k nějaké živelné pohromě. V této situaci dochází k vyhlášení sbírky, konané v Islámském centru. Finance z této sbírky slouží poté jako pomoc jak pro muslimy, tak pro nemuslimy. Tyto sbírky nemají veřejný charakter, fungují spíše tím způsobem, že při pátečním shromáždění jsou vyhlášeny, a kdo se o nich touto nebo jinou formou dozví, může přijít přispět. Finance vybrané v těchto sbírkách jsou využity k nákupu potřebných věcí, jako je oblečení nebo jsou přímo zaslány na určené místo. Zasílání pomoci probíhá formou spolupráce s jak světovými, tak českými nadacemi a organizacemi. Ze sbírek konaných v historii nadace si uvedeme například sbírku konanou na pomoc při tsunami v jihovýchodní Asii v roce 2004, kdy nadace pořádala sbírky hned několikrát po sobě, dále pak pomoc při zemětřesení v Pákistánu o rok později. Při pomoci v Pákistánu *Islámská nadace* spolupracovala s nadací *Adra*. Také se zapojila v případech povodní v České republice v letech 1997 na Moravě a 2002 v Čechách.⁵⁶ Za poslední tři roky potom *Nadace* vybrala finanční pomoc pro Somálsko, Barmu, nebo pro Sýrii. Pomoc v Sýrii probíhá ve spolupráci s britskou organizací *Human Appeal International*.⁵⁷

Co se týče konání každoroční poutě do Mekky, která patří k pilířům víry, tak v té *Islámská nadace* ani *Muslimská obec* zvlášť neangažuje. Z České republiky odjíždí každoročně poměrně nízký počet poutníků, proto by se organizování cesty z České republiky ani nevyplatilo. Ze strany *Nadace* se tedy jedná spíše o poradní činnost. Poutníci jsou odkazováni na cestovní kanceláře v Německu, nebo v Rakousku, které už s tímto mají mnoho zkušeností.⁵⁸ Více se nadace angažuje při postním měsíci

---

⁵⁵ Na základě osobního rozhovoru s dr. Sáníkou 15.3.2013

⁵⁶ Na základě osobního rozhovoru s dr. Sáníkou 15.3.2013

⁵⁷ Na základě osobní korespondence s panem Ahmedem Hamdi 12.4.2013

⁵⁸ OSTŘANSKÝ, Bronislav. Islám a srdce Evropy v současnosti. In: MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007, s. 407-466.

ramadánu. Po celých třicet dní je v mešitě možnost zůstat na přerušení půstu. Lidé⁵⁹ dostanou datle a mléko, společně se pomodlí a poté dostanou hlavní jídlo. Financováno je to ze sbírek, pro které je speciální schránka otevřená před ramadánem. Motivující pro tyto dary může být to, že každý dobrý skutek je v islámském náboženství velice ceněn. Prostřednictvím *Nadace* je možné také řešit to, když se někdo postít nemůže a je tedy jeho povinností nakrmit chudého.⁶⁰ Může například do *Nadace* donést uvařené jídlo, nebo přispět nějakou finanční částkou. Podobně to funguje i u svátku oběti. Co se týče duchovní podpory věřících během půstu v měsíci ramadánu, mají možnost v posledních deseti dnech v mešitě pobývat jak přes den, tak i přes noc.⁶¹

---

⁵⁹ Kterých při této příležitosti chodí 100-150.

⁶⁰ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 5. vyd. Praha: Vyšehrad, 2011, s. 108.

⁶¹ Na základě osobního rozhovoru s dr. Sářkou 15.3.2013

5. Muslimská obec v Praze

Muslimská obec v Praze funguje od svého zapsání do rejstříku právnických osob ministerstva kultury v roce 2007 a je členem *Ústředí muslimských obcí v České republice*. Její působnost je velice široká jak územně, tak i v činnostech, kterými se zabývá. Území, které pokrývá její působnost, zahrnuje kraje Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Liberecký, Královéhradecký, Pardubický a Prahu, kde se také nachází její sídlo a v Blantské ulici, tedy v Islámském centru. Jejím úkolem je sdružovat muslimy trvale nebo dlouhodobě žijící na území České republiky, pomáhat jim v oblasti zdravotnictví, vzdělávání i rozvoje života, stará se o udržení kontaktu mezi nimi i mezi Českou republikou a muslimskými zeměmi. Dále také snaha rozšiřovat povědomí o islámu, snaha o mezináboženský dialog, shánění prostředků k provozování zbožnosti, ochrana muslimské společnosti proti projevům rasismu, starost o pohřby a o hřbitovy.

Jako náboženská společnost má samozřejmě správní orgány a těmi jsou *shromáždění členů MOP, předsednictvo MOP, předseda MOP a kontrolní komise MOP*. *Shromáždění členů* je nejvyšším orgánem a je tvořeno všemi členy obce. Na starost má mimo jiné například schvalování stanov nebo schvalování činností a rozpočtu. *Předsednictvo* zastupuje nejvyšší orgán obce v době mezi shromážděním členů a je složeno z volených členů obce. *Předsednictvo* spravuje majetek, přijímá členy MOP, řeší hospodářství obce atd. *Imám* a *tajemník obce* jsou nevolenými členy představenstva. *Předseda* má v *Muslimské obci* vysoké postavení – společně s *Imámem* a *předsednictvem* obec řídí. Současným *předsedou Muslimské obce v Praze* je dr. Vladimír Sáňka. Současný imám se jmenuje Samer Shehadeh a působí v Muslimské obci v Praze již zhruba dva a půl roku. Vzdělání získal na islámské univerzitě v Medíně, kde studoval fakultu šaríj.⁶² Posledním správním orgánem je *Komise*, jejíž členové jsou voleni *Shromážděním členů*, která kontroluje dodržování předpisů a stanov *Muslimskou obcí*. Všechny tyto orgány mají funkční období trvajících čtyři

---

⁶² Na základě osobní korespondence s imámem Samerem Shehadehem 18.4.2013.

roky. Co se týče financování *Obce*, to je zajištěno členskými příspěvky, dotacemi, dary, výtěžky z různých akcí nebo například z příspěvků od *Ústředí muslimských obcí*.⁶³ K zániku obce může dojít ze tří důvodů, a to:

„a. rozhodnutím tří pětín jejích členů

b. poklesne-li počet členů pod deset a tento stav trvá více než jeden rok

c. rozhodnutím Rady zřizovatelů MO, pokud svou činností závažným způsobem porušuje Statut UMO.“⁶⁴

5.1. Osvětová činnost

Za osvětovou činnost *Muslimské obce v Praze* je v současné době zodpovědný imám, kterým je, jak již bylo řečeno Samer Shehadeh. Ten se také, když vstoupil do své funkce, zasadil o nové pravidelné osvětové aktivity. Jako první si v této kategorii činností *Muslimské obce v Praze* uvedeme přednášky, konané pro žáky základních, středních i vysokých škol, nebo i jiné organizace podobného charakteru, které také v dobách před vznikem *Muslimské obce* obstarávala *Islámská nadace*. Tyto přednášky jsou školám nabízeny především jako příležitost k hlubšímu poznání islámského náboženství a kultury. Přednášky je možné absolvovat na různá velice zajímavá témata, jako například *Obecné informace o islámu a o životě muslimů*, *Základy islámské věrouky a náboženské praxe*, *Korán a Prorok*, *Islám a ostatní náboženství*, *historický vývoj*, *Islám, náboženství Jediného Boha*, *Postavení ženy a Lidská práva v islámu*. Přednáška zahrnuje i prohlídku mešity. Podle slov pana dr. Sáňky není většinou zájem o nějaká užší témata, spíše je zájem o obecné informace o islámu a muslimech. Několikrát se objevil zájem o témata jako *Žena v Islámu*, nebo *Džihád*. Doba trvání těchto přednášek je většinou kolem 45 minut, po této

---

⁶³ Stanovy Muslimské obce v Praze. In: *Ústředí Muslimských obcí* [online]. 2009 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.umocr.cz/stanovymop.pdf>

⁶⁴ Stanovy Muslimské obce v Praze. In: *Ústředí Muslimských obcí* [online]. 2009 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.umocr.cz/stanovymop.pdf>

době mají návštěvníci ještě dostatek prostoru pro své dotazy. Dále je možné mimo přednášku také absolvovat prohlídky po Islámském centru, při kterých studenti dostanou možnost prohlédnout si mešitu, vyposlechnout si přednášku, a opět položit otázky vztahující se k tématům, která je zajímají. Na konci je návštěvníkům nabídnuto malé občerstvení.⁶⁵ Návštěv z řad škol je v průměru asi 20 do roka.

Do osvětové činnosti *Muslimské obce v Praze* by se také dala zařadit výuka arabštiny, která je přístupná všem a je jak pro pokročilé, středně pokročilé, i pro začátečníky. Je možnost vybrat si z výuky moderní spisovné arabštiny, hovorové arabštiny, nebo kombinace obou. Výuka probíhá jednou týdně pod vedením lektora, který je zároveň rodilým mluvčím. Tato výuka je přístupná každému, kdo by o ní projevil zájem. Zájem o tuto výuku byl v minulých letech vysoký, v letošním roce kurzy arabského jazyka navštěvuje přibližně 25 studentů. Výuka probíhá v Informačním centru v ulici Politických vězňů. Co se týče výuky, dále také nadace nabízí sobotní výuku pro děti, kam pravidelně dochází několik desítek dětí, které se rozdělují do skupinek podle jejich věku. Během této výuky se děti učí základy o islámu, vhodném chování, učí se arabský jazyk a číst v Koránu a také si hrají.⁶⁶

Další přednášky, které v Islámském centru v Praze probíhají, jsou přednášky konané každou sobotu. Tyto přednášky se týkají různých témat. Většinou se vztahují k výkladu Koránu a výkladu hadíthů. Ovšem při některých příležitostech se konají přednášky na jiná zajímavá témata, jako například blok přednášek na téma *Zdroje Islámského práva, Bratrství v Islámu, nebo Hadždž a její průběh*.⁶⁷ Tyto sobotní přednášky jsou určené

---

⁶⁵ Osobně jsem se zúčastnila dvou takovýchto exkurzí pořádaných pro školy, jedné se studenty Blízkovýchodních studií a druhé se studenty gymnázia. Exkurze vždy probíhaly v pátek, kdy bylo studentům umožněno se zúčastnit pátečního shromáždění, následované přednáškou. V případě studentů Blízkovýchodních studií byl přítomen jak imám mešity Samer Shehach, tak pan dr. Vladimír Sáňka, v případě studentů gymnázia byl přítomen pouze pan dr. Sáňka. Přednáška pro studenty gymnázia probíhala popisem, jak by správně měla vypadat mešita, poté se pan dr. Sáňka věnoval obecnému výkladu o islámu (6 článků víry, 5 pilířů víry) a na závěr byl studentům dán prostor pro dotazy. Nakonec si studenti mohli posloužit malým občerstvením, nahlédnout do knih vydávaných Muslimskou obcí v Praze a rozebrat si některé brožury Obcí publikované.

⁶⁶ Na základě osobní korespondence s dr. Sáňkou, 13.3.2013

⁶⁷ *Islámská nadace v Praze* [online]. Praha [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.praha-muslim.cz/home.htm>

jak pro muslimskou tak nemuslimskou veřejnost, i když v poslední době jsou témata přednášek zaměřená především na vzdělávání muslimů. Témata přednášek vybírá většinou imám, který je současně přednášejícím, mimo příležitostí, kdy je do České republiky pozván například zahraniční přednášející.⁶⁸ Nevěnuje se velká pozornost jejich veřejné propagaci, jejich konání je oznamováno v mešitě, dále zájemcům pomocí e-mailů a také se o nich můžeme několik dní předem dočíst na stránkách *Nadace*. Pro zájemce je navíc možné nalézt nahrávky těchto přednášek na internetových stránkách www.al-islam.cz a sunna.cz.⁶⁹ Dále jsou také výjimečně pořádány přednášky pro veřejnost, které se konají na místech, jako je posluchárna *Právnické fakulty Univerzity Karlovy*, nebo jiná místnost, kterou si *Muslimská obec v Praze* pronajme. Tyto přednášky jsou samozřejmě propagovány více, aby měla šanci se o nich dozvědět i široká veřejnost. Tomu jsou také přizpůsobená témata přednášek, jsou obecnější, směřované k veřejnosti.⁷⁰

Po svém vzniku *Muslimská obec v Praze* přebrala od *Islámské nadace* i vydávání informativních brožur a jiných publikací o islámu. Co se týče financování této aktivity, jde většinou o různé sponzorské dary, náklady na brožury nejsou nijak vysoké, navíc, příspěví na šíření informací o islámu je považováno za velice bohubilou činnost.⁷¹ Některé z knih jako *Zaostřeno na Islám*, *Islám – hluboké nahlédnutí*, *Sunna – O chování proroka* a *Základy Tauhídu* a brožur jako *Ženy v Islámu a židovsko-křesťanské tradici*, *Islám a muslimové* nebo *Islám a křesťanství v Bibli* je navíc možné zakoupit i v knihkupectví *Kosmas*.⁷²

---

⁶⁸ To se stává několikrát do roka, například v prvních březnových týdnech letošního roku zde byl na návštěvě imám Idrís Kanaev. Tito zahraniční hosté mají obvykle několik přednášek, nebo krátké lekce v modlitebně v centru.

⁶⁹ Zúčastnila jsem se jedné této přednášky konané 23.3.2013. Tématem bylo pokračování ve výkladu Koránu. Přednášky se konají v přednáškovém sále Islámského centra. Během přednášky imám četl (v arabském jazyce) a vykládal (v českém jazyce) jednotlivé verše súry Džinové. Přítomno zde bylo kolem patnácti muslimů a muslimek i s dětmi. Imám velice ochotně odpovídal na dotazy přítomných.

⁷⁰ Na základě osobní korespondence s dr. Sáňkou 13.3.2013

⁷¹ Na základě osobního rozhovoru s dr. Sáňkou 15.3.2013

⁷² Nakladatelství Ústředí muslimských obcí. *Kosmas: internetové knihkupectví* [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: <http://www.kosmas.cz/nakladatelstvi/UMO/ustredi-muslimskych-obci/>

Stejně jako u *Nadace* si zde některé brožury přiblížíme. Publikace vydávané *Muslimskou obcí*, stejně jako ty vydávané *Nadací* se snaží vzdělat nemuslimskou veřejnost v islámském náboženství a přesvědčit o jeho pravosti. Opět k tomu volí různé cesty, jako seznámení s Bohem a jeho Prorokem, také prostřednictvím srovnávání s ostatními monoteistickými náboženskými systémy v otázkách víry, nebo vztahu k ženám. Mezi publikacemi vydanými *Muslimskou obcí v Praze* tedy nalezneme například tři brožury od Sayeda R. Aliho. První z nich je nazvaná *Otázka víry*. Tato brožura se nám snaží přiblížit, co je to víra a co znamená pro člověka, proč je pro něj důležitá a kdo je Bůh. Dále také překážky ve víře, rozpory víry s vědou nebo komunikace boha a člověka a v poslední kapitole, dodatku nalezneme doklady o tom, proč je právě Korán optimálním písmem.⁷³ Další z nich je *Islám a muslimové*. Formou otázek a odpovědí se snaží informovat nemuslimy o základních faktech. Díky tomu, že odpovídá na nejzákladnější otázky, je vhodná i pro ty, kteří o islámu nic nevědí. Nejprve zde máme rozebrané základní pojmy, následuje část věnovaná Prorokovi, také nalezneme část věnovanou Ježíšovi, a několik dalších částí.⁷⁴ Třetí z publikací od Sayeda R. Ali *Islám a křesťanství v Bibli*. Zde jde autorovi o to dokázat, že jak židé, tak křesťané jsou ve své podstatě muslimové a dokládá to tím, že v první části knihy vykládá slovo islám a snaží se jeho významy vyhledávat v Bibli, dále pak skrze stejná přesvědčení a praktiky. U osoby Krista autor zdůrazňuje jeho základní a původní učení a neuznává učení apoštola Pavla. Poslední dvě kapitoly v brožuře tvoří dodatky o Muhammadovi od Džamala Badawihho a S. S. Mufassira.⁷⁵ Brožura napsaná imámem pražské mešity Samerem Shehadehem *Kdo je Alláh* obsahuje výklad božích jmen. Brožura je členěna na kapitoly podle vybraných jmen a v názvu je vždy uvedeno jméno arabsky, transkripce a překlad do češtiny. Najdeme zde jména jako Alláh, tedy Bůh⁷⁶, u kterého je uveden i původ slova, dále pak Milostivý a Slitovný, Živý a Zajišťující existenci, Svrchovaný, Moudrý, Rozhodčí, Zajišťující obživu a poslední je Pozorovatel. U některých

---

⁷³ ALI, Sayed R. *Otázka víry*. V Praze: Ústředí muslimských obcí, 2010.

⁷⁴ ALI, Sayed R. *Islám a muslimové*. Praha: Muslimská obec v Praze, 2011, s. 9-45.

⁷⁵ ALI, Sayed R. *Islám a křesťanství v Bibli*. Praha: Muslimská obec v Praze, 2011, s. 9-58..

⁷⁶ U překladu slova Alláh máme v každé brožuře zmíněnou nedostatečnost českého výrazu Bůh pro překlad.

jmen můžeme nalézt pro srovnání některé verše z Bible, u jiných z Koránu.⁷⁷ Zajímavá pro nemuslimského čtenáře může být brožura *Ženy v islámu a ženy v židovsko-křesťanské tradici: mýtus a realita*. Její autor, Šaríf 'Abd al-'Azím zde nabízí pohled na postavení ženy ve třech monoteistických náboženstvích. Jedná se však pouze o pohled na základě původní tradice, ne o pohled na současnou situaci. Můžeme zde nalézt porovnání těchto třech náboženství v přístupu k ženám v různých kategoriích, jako je vzdělávání, nečistota, dědictví, majetek nebo cizoložství. Největší prostor je věnován otázce polygamie, která je zde rozebírána i v současné společnosti. V závěru se autor věnuje upozornění na složitost situace v současném světě.⁷⁸

Dále imám Muslimské obce v Praze zavedl nové, již výše zmíněné internetové stránky sunna.cz, které jsou určeny pro vzdělávání muslimské veřejnosti v islámských záležitostech. Můžeme se zde dočíst informace o poměrně nově založené *Islámské komisi pro rodinu*, kterou si podrobněji rozebereme později. Dále je zde možné nalézt různé články týkající se islámu, například článek *Kdo je Alláh*, který obsahuje stejný text, jako výše zmíněná brožura stejného názvu, napsaná právě imámem pražské mešity. Také je zde ke stažení text závěti, který obsahuje informaci, že zemřelý si přeje, aby o jeho smrti byla co nejdříve informovaná *Muslimská obec v Praze*, nebo jiná obec působící pod *Ústředím muslimských obcí*, nebo *Islámská nadace v Praze*. Nalézt zde můžeme i dvě čísla časopisu *Hlas*⁷⁹, vydávaného *Ústředím muslimských obcí*, které obsahují články imáma Samera Shehadeha. Nakonec je zde článek *Odpovědi na urážky Valentina Kusáka*, který reaguje na nařčení, že prorok Muhammad byl pedofil.

Z těchto stránek se můžeme snadno dostat na takzvanou *fatwabanku*, což se stránka na které nalezneme *fatwy* vydané imámem Samerem Shehadehem. Jedná se o odpovědi na otázky ohledně záležitostí

---

⁷⁷ SHEHADEH, Samer. *Kdo je Alláh*. Praha: Muslimská obec v Praze, 2011, s. 3-18.

⁷⁸ 'ABD AL-'AZÍM, Šaríf. *Ženy v islámu a ženy v židovsko-křesťanské tradici: mýtus a realita*. Praha: Muslimská obec v Praze, 2011, s. 9-74.

⁷⁹ Ostatní výtisky časopisu *Hlas* jsou ke stažení na stránkách www.al-islam.cz. Časopis vycházel v letech 1991-2009, kdy z organizačních důvodů snad dočasně vycházet přestal.

islámu, které by muslimům nebyly jasné, například ohledně dědictví, čistoty, vstupu nevěřících do mešity a tak dále. Imám, jakožto znalec islámského práva potom na tyto dotazy odpovídá.⁸⁰

Na stránkách sunna.cz také nalezneme odkaz na stránky *Islámské komise pro rodinu*. V této kapitole ji zmiňuji z důvodu, že organizačně spadá pod *Muslimkou obec v Praze*. Komise funguje přibližně od září 2012 a od té doby řešila již mezi dvaceti a třiceti případy. Má tři členy, jedním z členů a také zakladatelem komise je pražský imám Samer Shehadeh. Proto, aby se člověk mohl stát členem této komise, musí splňovat určité podmínky a těmi jsou:

„-Absolvování odborných islámských studií, vyjma osoby, na jejíž odbornosti pro členství v IKR se komise shodne

-oficiální pobyt na území ČR

-Osoba, navržená k členství v IKR, musí být u komise známá správným chápáním a praktikováním islámu, vyvážeností a dobrým chováním.“⁸¹

Úkolem této komise je především poradní činnost v záležitostech islámské rodiny, proto je důležité, aby její členové byli vzdělaní v islámském právu. Její funkce má čistě poradní charakter, nemá tedy žádnou právní pravomoc a zcela respektuje české zákony. Záležitosti, kterými se komise zabývá, jsou sňatek, rozvod a další podobné záležitosti. Co se týče sňatků, vzhledem k tomu že muslimská obec v České republice nemá pravomoci k jeho uzavření, jedná se pouze o jakousi dohodu bez jakékoli právní validity. Pro muslimy je však islámský obřad důležitý.⁸² Pokud dojde k záležitostem rozvodu, na prvním místě se komise snaží o usmíření partnerů. O rozvod se stará až již probíhá ze strany muže, nebo ženy. Při

---

⁸⁰ *Informační islámský server* [online]. 2013 [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: <http://sunna.cz/>

⁸¹ Na základě osobní korespondence s dr. Sáňkou 31.3.2013

⁸² Na základě osobní korespondence s imámem Samerem Shehadehem 18.4.2013.

svatbě je také možné využít komise jako zástupce ženy⁸³, pokud žádný mužský příbuzný z její strany nespĺňuje požadavky.⁸⁴

Velmi důležitou součástí osvětové činnosti je mezináboženský dialog. O toto téma obecně bývá poměrně vysoký zájem. Tato aktivita probíhá již od devadesátých let, kdy probíhala různá shromáždění v *Městské knihovně*. Velký zájem médií probudilo společné tiskové prohlášení představitelů *Ústředí muslimských obcí, Židovské obce a křesťanských církví* o eutanázii během projednávání jejího schválení v parlamentu. Často také například probíhají různé vzájemné návštěvy zástupců jednotlivých náboženství mezi sebou, například když na návštěvu do pražské mešity přišel biskup Václav Malý.⁸⁵ Významným krokem ve vzájemném dialogu bylo také to, když se *Českomoravská evangelická církev* veřejně postavila za české muslimy po útoku vandalů na pražskou mešitu. V poslední době je významné také fórum *Společný hlas*, ve kterém jsou zástupci muslimského, židovského i křesťanského náboženství a společně pořádají přednášky na různá zajímavá témata a také byli k dialogu přijatí v senátu. Obecně je Muslimská obec v Praze toho názoru, že mezináboženský dialog je důležitý a má smysl.⁸⁶

5.2. Charitativní činnost

Vzhledem k tomu, že *Muslimská obec v Praze* a *Islámská nadace v Praze* jsou svou činností velice úzce provázány, tak veškeré jejich charitativní akce splývají. Může se například stát, že některou sbírku vyhlásí *Muslimská obec v Praze* namísto *Islámské nadace*, jinak ale charitativní činnost spadá spíše pod *Nadaci*.⁸⁷

---

⁸³ Walího.

⁸⁴ *Islámská komise pro rodinu* [online]. 2013 [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://ikr.sunna.cz/>

⁸⁵ Zpráva o činnosti Ústředí a organizací. *Hlas*. 2007, roč. 25, 9-12, s. 12. Dostupné z: http://al-islam.cz/images/stories/knihovna/casopisy/casopis-hlas/2007_9-12.pdf

⁸⁶ Na základě osobního rozhovoru s dr. Sáňkou 15.3.2013

⁸⁷ Na základě osobní korespondence s dr. Sáňkou 31.3.2013

6. Závěr

Cílem této práce bylo seznámit čtenáře s praktikováním některých zásad islámského náboženství na území České republiky, přesněji na území hlavního města Prahy. Z těchto zásad byla vybrána charitativní a osvětová činnost. Umožnění plnění charitativních povinností a šíření informací o islámu se na území hlavního města zabývá několik institucí, ale tato práce se podrobněji zaměřila pouze na dvě, a to na *Islámskou nadaci v Praze* a *Muslimskou obec v Praze*.

Aby bylo dosaženo tohoto cíle, bylo nejprve potřebné si osvětlit situaci muslimů na českém území v časovém úseku od Sametové revoluce. Především se zaměřit na snahy budování těch institucí, které by napomáhaly českým muslimům s praktikováním víry na našem území. Jak z práce vyplývá, snahy o uznání institucí v České republice nebyly vždy snadné, ať šlo o administrativní chyby, vzájemnou nedůvěru nebo jen nedostatečný počet podpisů. Vlastně dodnes není Ústředí muslimských obcí plně uznáno jako náboženská společnost, což je v určitých pohledech velmi omezující. Doufejme tedy, že jednoho dne k uznání dojde, i když vzhledem k vysokému počtu podpisů nutných k tomuto uznání to zřejmě nebude jednoduché.

I když ale nemají muslimské instituce na našem území stejné pravomoci jako židovská obec, nebo křesťanské církve, tak je z jejich strany patrná velká aktivita v oblasti poskytování co nejlepších služeb svým spoluvěrcům a také o šíření informací o islámu mezi českými nemuslimy. Významnou činností je také snaha o budování mešit a modliteben v různých městech České republiky. Jak je tato snaha úspěšná, nebo ne, to by bylo téma na samostatnou práci.

Samotnou charitativní činnost provozovanou v Praze má na starost většinou *Islámská nadace v Praze*, ale vzhledem k tomu že v této sféře jsou s *Muslimskou obcí v Praze* velice provázány, je těžké je od sebe oddělit. Osvětová činnost má u muslimských institucí v Čechách velmi významnou pozici. Jedná se jak o osvětu určenou pro samotné muslimy, tak především

pro nemuslimské obyvatelstvo. Ať už se jedná o různé brožury, prohlídky a přednášky konané pro školy, nebo provoz internetových stránek, jde především o informování laické veřejnosti o islámu. Ke vzdělávání muslimů samotných slouží konání přednášek týkajících se například výkladu Koránu, nikdy však není přístup omezen pouze na muslimy, účast nemuslima je vždy vítána. Osvětová činnost spadala dlouho pod *Islámskou nadaci v Praze*, ale po vzniku *Muslimské obce v Praze* přešla pod ní.

V obou institucích jsem se setkala vždy s velice vstřícným přístupem jak od zaměstnanců *Nadace* a *Obce*, tak od samotných věřících. Všichni byli také velice ochotní zodpovídat mé dotazy.

7. Seznam použitých zdrojů

I. Knihy

BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a české země*. V Olomouci: Votobia, 1998, 231 s.

BERÁNEK, Ondřej a Pavel ŤUPEK. *Dvojitá tvář islámské charity*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2008, 219 s. *Quaestiones quodlibetales*, no. 6.

CROFTER, Warren. *Velká kniha islámu*. Vyd. 1. Překlad Otakar Chaloupka. Praha: BVD, c2006, 242.

Korán. Ivan Hrbek. Praha: Odeon, 1972.

KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 5. vyd. Praha: Vyšehrad, 2011, 292 s.

KROPÁČEK, Luboš. Islám v českých zemích. In: ČERVENKOVÁ, Denisa a Albert-Peter RETHMANN. *Islám v českých zemích*. Vyd. 1. Praha: Center for migration studies, 2009, s. 21-29.

KROPÁČEK, Luboš. Půlměsíc na severní obloze: Muslimové v zemích Evropské unie. In: KROPÁČEK, Luboš. *Variace na Korán: islám v diaspoře*. Praha: Orientální ústav Akademie věd ČR, 1999, s. 13-52.

KROPÁČEK, Luboš. Vícesměrné perspektivy evropských muslimů. In: KURAS, Benjamin. *Islám v Evropě: obohacení, nebo nebezpečí? : sborník textů*. Vyd. 1. Praha: CEP Centrum pro ekonomiku a politiku, 2006, s. 41-51. *Ekonomika, právo, politika*, č. 48/2006.

MENDEL, Miloš. *Džihád: islámské koncepce šíření víry*. Vyd. 1. V Brně: Atlantis, 1997, 231 s.

MENDEL, Miloš a Zdeněk VOJTÍŠEK. Dějiny muslimské náboženské obce v Československu. In: MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007, s. 333-406.

OSTŘANSKÝ, Bronislav. Islám a srdce Evropy v současnosti. In: MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2007, s. 407-466.

ŠŤASTNÁ, Aneta. *Mešity v České republice*. Plzeň, 2012. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Vedoucí práce Veronika Sobotková.

VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. 1. vyd. Praha: Portál, 462 s.

Yearbook of Muslims in Europe. Leiden: Brill Academic Pub, 2012.

II. Publikace vydané Muslimskou obcí a Islámskou nadací v Praze

'ABD AL-'AZÍM, Šaríf. *Ženy v islámu a ženy v židovsko-křesťanské tradici: mýtus a realita*. Praha: Islámská nadace, 2010, 77 s.

ALI, Sayed R. *Islám a křesťanství v Bibli*. V Praze: Islámská nadace, 2011, 58 s.

ALI, Sayed R. *Islám a muslimové*. Praha: Muslimská obec v Praze, 2011.

ALI, Sayed R. *Otázka víry*. V Praze: Ústředí muslimských obcí, 2010, 71 s.

Co jest Islám?. 5. vyd. V Praze: Islámská nadace, 2009, 71 s. Wamy serie o Islámu.

Džihád. 1. vyd. Praha: Islámská nadace v Praze v nakl. NÚR - Fethi Ben Hassine Mnasria, 2006, 51 s.

IBRAHIM, I. *Stručný průvodce k porozumění Islámu*. 1. vyd. Praha: Islámská nadace v Praze, 2003.

IDRIS, Jaafar Sheikh. *Pilíře víry*. 3. vyd. Praha: Islámská nadace a Al Ittihad al Islami v Praze v nakl. NÚR - Fethi Ben Hassine Mnasria, 2004, 30 s.

Lidská práva v Islámu. 1. vyd. Praha: Islámská nadace v Praze v nakl. NÚR - Fethi Ben Hassine Mnasria, 2006, 47 s.

PHILIPS, Abu Ameenah Bilaal. *Pravé náboženství*. 2. vyd. Praha: Islámská nadace v Praze v nakl. Núr - Fethi Ben Hassine Mnasria, 2007, 22 s.

SHEHADEH, Samer. *Kdo je Alláh*. Praha: Muslimská obec v Praze, 2011.

ZAYNU, Muhammad Bin Jumail. *Poznej svou víru z Koránu a cesty Prorokovy*. Praha: Islámská nadace v Praze, 2011, 37 s.

III. Periodika

NOSKOVÁ, Martina. Islám v České republice po roce 1989. *Sacra aneb Rukověť religionisty*. 2003, roč. 1, č. 00, s. 14-24. Dostupné z: http://www.sacra.cz/Scany/2003_1.pdf

Vývěsky obcí - z jejich činnosti: Pražská obec. *Hlas*. 2009, roč. 27, 1-11, s. 2-4. Dostupné z: http://al-islam.cz/images/stories/knihovna/casopisy/casopis-hlas/2009_1-11.pdf

Zpráva o činnosti Ústředí a organizací. *Hlas*. 2005, roč. 23, 6-9, s. 12. Dostupné z: http://al-islam.cz/images/stories/knihovna/casopisy/casopis-hlas/2005_6-9.pdf

Zpráva o činnosti Ústředí a organizací. *Hlas*. 2007, roč. 25, 9-12, s. 12. Dostupné z: http://al-islam.cz/images/stories/knihovna/casopisy/casopis-hlas/2007_9-12.pdf

IV. Elektronické informační zdroje

Důležitost vzdělávání se v Islámu. In: *Al-islam.cz* [online]. 2009 [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://al-islam.cz/rok-2013/dulezitest-vzdelavani-se-v-islamu.html>

<http://www.muslimskaunie.cz/> 8.2.2013

Informační islámský server [online]. 2013 [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: <http://sunna.cz/>

Islámská komise pro rodinu [online]. 2013 [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://ikr.sunna.cz/>

Islámská nadace v Praze [online]. Praha [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: <http://www.praha-muslim.cz/mosques.htm>

Islámská nadace v Praze [online]. Praha [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: <http://www.praha-muslim.cz/> *Islámská nadace v Praze* [online]. Praha [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.praha-muslim.cz/home.htm>

Islámská nadace v Praze [online]. Praha [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.praha-muslim.cz/home.htm>

KALINOVÁ, Ivana. Muslimové mají mešitu v Kolové, modlitebna je i v hotelu Thermal. In: *Deník.cz* [online]. 2012 [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/karlovarsky-kraj/muslimove-maji-mesitu-v-kolove-modlitebna-je-i-v-hotelu-thermal-20120720.html>

Nakladatelství Ústředí muslimských obcí. *Kosmas: internetové knihkupectví* [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: <http://www.kosmas.cz/nakladatelstvi/UMO/ustredi-muslimskych-obci/>

Nové vedení Islámské Nadace v Brně. In: *Islámská nadace v Brně* [online]. 2010 [cit. 2013-02-8]. Dostupné z: <http://www.mesita.cz/node/92>

Publikace vydané Islámskou nadací v Praze. *Islámská nadace v Praze* [online]. [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: <http://www.praha-muslim.cz/publishing.htm;jsessionid=A21A71A00D8E2A7F4F88579ABD39A9A2>

Stanovy Muslimské obce v Praze. In: *Ústředí Muslimských obcí* [online]. 2009 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.umocr.cz/stanovymop.pdf>

V. Rozhovory

Osobní a e-mailová komunikace s RNDr. Vladimírem Sáňkou, Ahmedem Hamdi a imámem Samerem Shehadehem.

8. Resumé

This thesis deals with the Muslim community in Czech republic. At first it focuses on activities of this community – charitable and educational. Main goal of this thesis is to show process of this activities in the capital city of Czech republic, through two main institutions – *Islamic foundation in Prag* and the *Muslim community in Prag*.

In the first chapter of the thesis is being shown the evolution of the muslim community in Czech republic since 1989, the progress of efforts about the acknowledgment of the foundations and the construction of mosques and meeting houses. Second chapter deals with charitable and educational activities of *Islamic foundation* and *Muslim community*.

For work on this bachelor thesis has been used publications of czech authors, magazine of *the Headquarters of the Muslim Religious Communities* and some other sources. Main source of information was communication with members of individual institutions.